สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จุลสาร ธนาคารสมอง

สื่อสร้างสัมพันธ์ สรรค์สร้างสังคม

ธนาคารสมอง

ฉบับที่ ๓๗ เดือนกันยายน ๒๕๖๗

- มาเลิกอ่านข่าวกันเถอะ
- เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาวุฒิอาสาธนาคารสมอง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ และตอนกลาง
- สุขภาพจิต: เรื่องใกล้ตัว ที่ไม่ควรมองข้าม
- การสร้างความมั่นคงของสิ่งแวดล้อม: ชะลอภาวะโลกร้อน
- ศาสตร์พระราชา: ทางแก้ปัญหาดินเค็ม
- ตะวันออก ฟอรั่ม ปฏิบัติการสู่โลกเย็นที่เป็นธรรม
- สวนเกษตรประยุกต์ คอนโดบนผืนป่า “ตู้เย็นข้างบ้าน ATM ข้างกาย”

บทบรรณาธิการ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดประชุม **"เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาวุฒิอาสาธนาคารสมอง ระดับกลุ่มจังหวัด: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ และตอนกลาง"** เมื่อเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา นับเป็นครั้งที่ ๒ ต่อจากกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ซึ่งได้ประเด็นและแนวทางการขับเคลื่อนงานที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดดังกล่าวจะเป็นประเด็นอะไรบ้าง ติดตามได้จากบทความเรื่องเชื่อมเครือข่ายฯ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยเป็นสังคมออนไลน์ที่มีข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จำนวนมากไหลเข้าสู่ผู้บริโภค ทั้งข่าวจริงและข่าวเท็จ หรือสิ่งที่เป็นประโยชน์/ไร้สาระ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความคิด สุขภาพ และชีวิต จึงต้องใช้วิจารณญาณในการรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างรอบคอบ และควรหยุดบริโภคข่าวอย่างสิ้นเชิง ซึ่งติดตามได้ในคอลัมน์ก้าวทันโลก **"มาเลิกอ่านข่าวกันเถอะ"** และต่อเนื่องมาถึงปัญหาสุขภาพจิตในสังคมไทยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากสภาพปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาทางจิตใจของแต่ละกลุ่มวัย ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อตนเองและบุคคลในสังคมรอบข้าง และอาจนำไปสู่ความสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาล จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่องจากทุกภาคส่วน ติดตามได้จากบทความน่ารู้ **"สุขภาพจิต: เรื่องใกล้ตัวที่ไม่ควรมองข้าม"**

สำหรับบทความการขับเคลื่อนงานของวุฒิอาสาฯ ฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ใน ๔ ภาค ๔ เรื่อง เริ่มจาก **"การสร้างความมั่นคงของสิ่งแวดล้อม: ชะลอภาวะโลกร้อน"** เป็นการให้องค์ความรู้และร่วมขับเคลื่อนการสร้างความมั่นคงของสิ่งแวดล้อม ที่นำไปสู่การชะลอภาวะโลกร้อนในบทบาทของภาคประชาชนด้วยการบริหารจัดการน้ำและฟื้นฟูแหล่งน้ำ สร้างห่วงโซ่อาหาร เพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง และจัดการทรัพยากรน้ำที่มีอยู่จำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ **"ศาสตร์พระราชา: ทางแก้ปัญหาดินเค็ม"** น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำนาข้าวเหนียวไรซ์เบอรี่ปลอดสารพิษในการแก้ไขปัญหาดินเค็ม น้ำเค็ม ด้วยวิธี "ห่มดิน" โดยใช้อินทรียวัตถุ ส่งผลให้ดินดี มีผลผลิตมากขึ้น และเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรและผู้ที่สนใจ รวมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน **"ตะวันออกฟอรั่ม ปฏิบัติการสู่โลกเย็นที่เป็นธรรม"** เป็นการยกระดับการขับเคลื่อนพื้นที่ปฏิบัติการที่ยั่งยืนของวุฒิอาสาฯ และภาคีเครือข่ายภาคตะวันออก ที่ตระหนักถึงผลกระทบจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อภูมิทัศน์การพัฒนาของภาค และขยายเครือข่ายการทำงานในระดับนโยบาย รวมทั้งจัดทำและการประกาศปฏิญญาการเป็นหุ้นส่วนร่วมพัฒนาเพื่อสร้างโลกเย็นที่เป็นธรรม และ **"สวนเกษตรประยุกต์: คอนโดบนผืนป่า ตู้เย็นข้างบ้าน ATM ข้างกาย"** วุฒิอาสาฯ สนใจและเริ่มต้นปลูกพืชผักสวนครัว ไม้ผล และไม้เศรษฐกิจ ในพื้นที่บ้านของตนเอง และพัฒนานวัตกรรมการปลูกพืชแบบใหม่แบบคอนโดมิเนียม เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร สร้างรายได้ และสร้างความชุ่มชื้นให้แก่ผืนดิน รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้ผู้ที่สนใจ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และโรงเรียน นอกจากนี้ คอลัมน์ **"เลียบเรียงเคียงรั้ว"** ยังคงเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ของวุฒิอาสาฯ ที่น่าสนใจเช่นเดิม

นับตั้งแต่ช่วงนี้ไปจนถึงเดือนตุลาคม ๒๕๖๗ ทุกภาคของประเทศมีฝนตกหนักในหลายพื้นที่ และน้ำป่าไหลหลาก จึงต้องระวังน้ำท่วมฉับพลัน น้ำล้นตลิ่ง น้ำท่วมขัง ดินถล่ม และคลื่นลมแรง อย่างใกล้ชิด ซึ่งสามารถตรวจสอบพื้นที่เสี่ยงภัยได้จากสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และหน่วยงานต่าง ๆ ภายในจังหวัด เพื่อเตรียมความพร้อมและป้องกันภัยธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างปลอดภัยต่อไป แล้วพบกันใหม่กับสาระดี ๆ และน่ารู้ในฉบับหน้า

คอลัมน์ "ก้าวทันโลก"

โดย ธรรมรักษ์ การพิศิษฏ์
กรรมการ มพท. ประธานมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบาย
และ ประธานคณะทำงานฝ่ายวิชาการ สมาคมข้าราชการ
อาวุโสแห่งประเทศไทย

มาเลิกอ่านข่าวกันเถอะ

หนังสือแปลเรื่องนี้ ผมเจอเข้าในร้านหนังสือโดยบังเอิญ และคิดว่าเหมาะสำหรับคนที่จิตตกมาก ๆ จากการบริโภคข่าวสารอย่างเสพติดงอมแงมในเวลานี้ โดย Rolf Dobelli นักเขียนชื่อดังระดับโลก เจ้าของผลงานชิ้นนี้ และ The Art Of Thinking Clearly

ผู้เขียนให้คำจำกัดความของ "ข่าว" คือ ข้อมูลสั้น ๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลกใบนี้ เขาให้เหตุผลว่าเราควรหยุดบริโภคข่าวกันอย่างสิ้นเชิง โดยมีงานวิจัยยืนยันถึงผลกระทบจากการอ่านข่าวในยุคการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล ทำให้ข่าวกลายเป็นอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง และมีผลต่อจิตใจในรูปแบบเดียวกับที่น้ำตาลส่งผลต่อร่างกาย ซึ่งการเลิกอ่านข่าวทำให้มีเวลามากขึ้น เกิดมุมมองใหม่ ๆ ที่ช่วยให้ค้นพบสิ่งที่สำคัญต่อชีวิต และสร้างความสุขได้อย่างแท้จริง สรุปเหตุผลต่าง ๆ ได้ ดังนี้

หนึ่ง ข่าวที่เรารับมากมายในแต่ละวัน ส่วนใหญ่ไม่ค่อยจะมีสาระสำคัญต่อชีวิตเรา แม้ไม่ติดตามข่าวก็ไม่ต้องกังวลว่าจะพลาดการรับรู้ข่าวที่สำคัญ/ข่าวใหญ่ เพราะข่าวนี้จะไหลมาเข้าหูเอง ถ้าสำคัญจริง ๆ วิธีดีที่สุดในการเรียนรู้เหตุการณ์สำคัญ คือ การอ่านหนังสือ บทความ หรืองานค้นคว้าวิจัยที่มีคุณภาพ

สอง ร้อยละ ๙๙ ของข่าวที่บริโภคกัน ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนือขีดความสามารถของเราที่จะเข้าไปจัดการแก้ไขอะไรได้ ที่เหลืออีกร้อยละ ๑ อาจมีประโยชน์ต่อชีวิตเราจริง ๆ หรืออยู่ในขีดความสามารถที่จะนำมาใช้เป็นคุณประโยชน์ตามความสนใจในแต่ละสาขาวิชาของแต่ละคน ซึ่งอาจหาได้จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ประเภทนิตยสารรายเดือน รายสัปดาห์ เช่น Foreign Affairs, The Economist เป็นต้น

สำหรับผม ทำตามคำแนะนำของผู้เขียนยาก เพราะมันแพงมาก แม้จะหาอ่านจากกูเกิลได้ ก็ต้องเสียค่าสมัครเป็นสมาชิกจึงเข้าไปอ่านได้ จึงแค่หาซื้อ Bangkok Post มาอ่านเป็นบางครั้ง เขาตีพิมพ์บทความดี ๆ จากคอลัมนิสต์ และนักวิชาการดี ๆ อยู่ประจำ หางานวิจัยดี ๆ ทางวิชาการของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) รวมทั้งสถาบันพระปกเกล้ามาอ่าน เป็นประโยชน์มาก พยายามเลิกติดตามข่าวประเภทยุทธการทางข้อมูลข่าวสาร (Information Operation: IO) และข่าวสะเปะสะปะรายวันตามสื่อทุกชนิด

สาม การบริโภคข่าวแบบสะเปะสะปะอย่างเสพติด นอกจากทำให้เราเสียเวลาเปล่า ๆ แล้ว ยังเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ผู้เขียนอ้างผลงานวิจัยของสมาคมจิตวิทยาอเมริกัน ที่ยืนยันว่า การบริโภคข่าวมากเกินไปก่อให้เกิดความเครียดเรื้อรัง นำไปสู่โรคทางกายได้มากมาย เช่น ระบบย่อยอาหาร คุณภาพชีวิตแย่ลง

สี่ มีผลงานวิจัยว่าข่าวทำให้สมองคนเราเปลี่ยนไป สมองคนมีอยู่ ๘๖,๐๐๐ ล้านเซลล์ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หากเราปล่อยให้ตัวเองถูกเล่นงานด้วยข่าวที่ถาโถมเข้ามาเรื่อย ๆ ข่าวสามารถล้างสมองเราได้จริง คือทำงานต่างไปจากเดิมได้ นอกจากนี้ ข่าวยังทำลายความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริโภคข่าวทุกอย่างที่ขวางหน้า ไม่มีทางเป็นอัจฉริยะนักสร้างสรรค์ ข่าวทำให้เราเฉื่อยชา เพราะมักจะเจอเรื่องที่เราควบคุม/จัดการอะไรไม่ได้ ปรากฏการณ์นี้มีชื่อเรียกทางวิทยาศาสตร์ว่า ความสิ้นหวังอันเกิดจากการเรียนรู้ (Learned Helplessness) ประเด็นนี้น่าจะเจอกับตัวผมเองจากการติดตามข่าวการเมือง การแก้ไขรัฐธรรมนูญ การออกกฎหมายเลือกตั้ง การหารร้อย/ห้าร้อย การปฏิรูปประเทศร้อยแปดพันเก้า แล้วเกิดอาการแบบนี้จริง ๆ

ห้า มีผลการทดลองทางความคิด สรุปให้เห็นว่า การก่อการร้ายเกิดผลสำเร็จ เพราะได้รับความร่วมมือจากสื่อ เป้าหมายการก่อการร้ายมิใช่การเข่นฆ่าผู้คน แต่มีเหตุผลสลับซับซ้อนมากกว่านั้น คือ การสร้างความหวาดกลัวและความวุ่นวาย จนส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม

หก ในสภาวะปัจจุบัน ข่าวนอกจากไม่มีความสำคัญต่อประชาธิปไตยแล้ว ยังเป็นการบ่อนทำลายประชาธิปไตยด้วย ในช่วง ๓๐ ปีที่ผ่านมา คุณภาพวาทกรรมทางการเมืองตกต่ำลงมาอย่างเห็นได้ชัด ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้ข่าวออกอากาศทางออนไลน์เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ บุกเข้ามาในโลกส่วนตัวของเราผ่านสมาร์ทโฟน เผยแพร่ข่าวประเภทไร้สาระ และวาทกรรมทางการเมืองต่าง ๆ มากมายล้นหลาม สถานการณ์นี้ คล้ายกับการแข่งขันสะสมอาวุธมากอย่างเหลือเชื่อ ซึ่งจะนำไปสู่จุดต่ำสุด ถ้าเราต้องการจะสนับสนุนให้เกิดการปฏิรูปประชาธิปไตยที่ดี ก็ไม่ควรเข้าไปร่วมบริโภคข่าวไร้สาระเหล่านี้

เจ็ด ประชาธิปไตยจะผลิบานได้ก็ต่อเมื่อได้รับการผลักดันจากสื่อที่มีเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูล และเปิดเผยความจริงที่ครอบคลุมทุกแง่มุม ซึ่งเป็นงานที่ยากกว่านักข่าวทั่วไปทำอยู่หลายเท่า เพราะจะต้องเป็นข้อเขียนเชิงสืบสวนการกระทำผิดของผู้มีอำนาจ หรืองานเขียนเชิงอธิบายความ ที่นำเสนอภาพรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องและคำอธิบาย ซึ่งต้องอาศัยทั้งงบประมาณและนักข่าวที่มีทักษะสูง แต่ทว่าแวดวงข่าวในปัจจุบันยังไม่ค่อยให้ความสำคัญมากนัก ทั้งนี้ หากสังคมเลิกบริโภคข่าวไร้สาระ แล้วหันมาสนใจบทความหรือข้อเขียนที่มีคุณภาพตามที่กล่าวมาข้างต้น ประชาธิปไตยที่แท้จริงน่าจะเกิดขึ้นได้

แปด การมองไปในอนาคต ผู้เขียนมองเห็นแนวโน้มของข่าวใน ๔ รูปแบบ คือ *หนึ่ง* ปริมาณข่าวจะเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ *สอง* ข่าวจะรุมล้อมเราตลอดเวลา *สาม* กระบวนการแก้ไขปัญหาเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน (Algorithm) จะรู้ใจเรามากขึ้น ทั้งความชอบ จุดยืนทางการเมือง กิจวัตรประจำวัน และอื่น ๆ และ*สี่* ข่าวจะห่างไกลจากความเป็นจริงมากขึ้นทุกขณะ ในอนาคตข่าวปลอมจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะมีมากขึ้น จากฝีมือมนุษย์ที่ขาดความสำนึกรับผิดชอบชั่วดี แต่เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง

ผู้เขียนสรุปย้ำตอนท้ายเล่ม โดยฟันธงว่า พายุข่าวกำลังโจมตีเราอย่างต่อเนื่องและทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้ความสามารถในการคิดของเราย่ำแย่ลงทุกที เขาจึงแนะนำให้เรารีบหนีออกมาจากพายุอันโหดร้ายนี้ให้เร็วที่สุด

เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาวุฒิอาสาธนาคารสมอง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ และตอนกลาง

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับมูลนิธิพัฒนาไท (มพท.) **จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ "เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาวุฒิอาสาธนาคารสมอง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ และตอนกลาง"** เพื่อสร้างเครือข่ายและกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างวุฒิอาสาฯ ระดับกลุ่มจังหวัด โดย**กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑** (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์) เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ณ โรงแรมฟอร์จูน จ.นครราชสีมา มีผู้เข้าร่วมประชุม ๑๒๒ คน และ**กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง** (ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์) เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ณ โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด จ.ขอนแก่น มีผู้เข้าร่วมประชุม ๖๕ คน

โดยใน**ช่วงเช้า นางสาววรวรรณ พลิคามิน รองเลขาธิการฯ สศช. และ เลขาธิการมูลนิธิพัฒนาไท** นำเสนอเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถานการณ์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประชากร การพัฒนาคนตามดัชนีความก้าวหน้าของคน ปัญหาและความท้าทาย ศักยภาพ และการขับเคลื่อนงานของวุฒิอาสาฯ จากนั้นเป็นกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และกระบวนการกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศักยภาพและหาจุดร่วมในการขับเคลื่อนงานร่วมกัน **ช่วงบ่าย** ระดมความเห็นกลุ่มย่อยถึงประเด็นและแนวทางการขับเคลื่อนงานระดับกลุ่มจังหวัด ผ่านเครื่องมือ 5W1H (What Who Where When Why และ How) และนำเสนอต่อที่ประชุม

การประชุมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑

• ภาพรวมการพัฒนา

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ มุ่งสู่ **"ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ไหม ท่องเที่ยวอารยธรรมขอม การค้าชายแดน และสังคมเป็นสุข"** ประกอบด้วยการพัฒนาขีดความสามารถการเกษตร อุตสาหกรรมครบวงจร การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดนและผลิตภัณฑ์ไหม และการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมี**สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญ** คือ การเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนประชากรสูงอายุสูงสุด คือ ชัยภูมิ ร้อยละ ๒๑.๓ ของประชากร

ทั้งหมด ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) มีค่าเท่ากับ ๐.๖๒๖๕ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (๐.๖๔๔๕) โดยมิติด้านชีวิตการงานมีความก้าวหน้ามากที่สุด ขณะที่มิติด้านการศึกษา ด้านสุขภาพและด้านการมีส่วนร่วม ยังเป็นมิติที่ต้องให้ความสำคัญ ซึ่ง**ปัญหาและความท้าทายที่สำคัญ** คือ **ด้านสังคม** อาทิ สัดส่วนประชากรพิการ และผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพัง ปัญหายาเสพติด **ด้านเศรษฐกิจและแรงงาน** ยังคงมีความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ทางเศรษฐกิจ และอัตราการว่างงานของแรงงานนอกระบบอยู่ในระดับสูง ปัญหาหนี้สินเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน และ**ด้านสิ่งแวดล้อม** อาทิ ปัญหาวิกฤตด้านทรัพยากรป่าไม้ และปัญหาการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวจนเกินขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่

ผลการดำเนินงานของวุฒิอาสาฯ ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑

มีวุฒิอาสาฯ ที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สามารถติดตามได้ ๑๘๒ คน

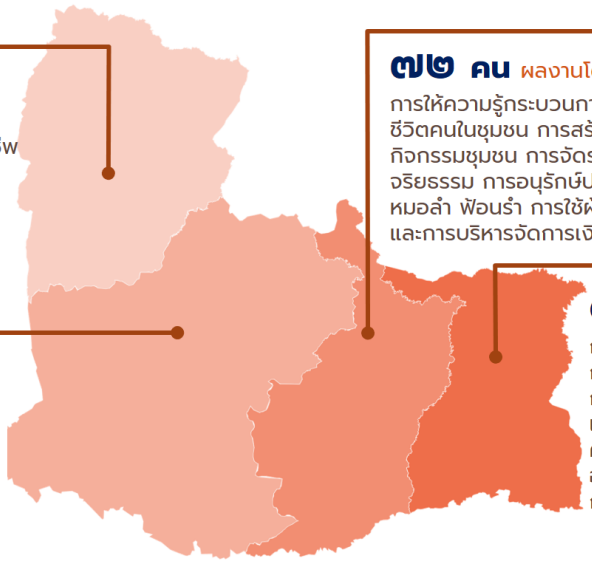

ชัยภูมิ

๑๙ คน ผลงานโดดเด่น :
การให้ความรู้กระบวนการพัฒนาชุมชน การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในชุมชน การสร้างอาชีพ สร้างรายได้ การร่วมจัดกิจกรรมชุมชน

บุรีรัมย์

๗๒ คน ผลงานโดดเด่น :
การให้ความรู้กระบวนการพัฒนาชุมชน การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในชุมชน การสร้างอาชีพ สร้างรายได้ การร่วมจัดกิจกรรมชุมชน การจัดรายการวิทยุ การอบรมคุณธรรมจริยธรรม การอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมชุมชน ดนตรีพื้นบ้าน หมอลำ ฟ้อนรำ การใช้ผ้า ทอผ้า พานบายศรี การใช้ภาษาไทย และการบริหารจัดการเงิน

สุรินทร์

๔๙ คน ผลงานโดดเด่น :
การสอน/อบรมวิชาการเกี่ยวกับภาษา การจัดการศึกษา การวางแผน การจัดทำนโยบาย กฎหมาย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จินตคณิต รวมทั้งการให้ความรู้สาธารณสุขชุมชน หน่วยแพทย์อาสา การพยาบาล สมุนไพรไทย อสม. การดูแลสุขภาวะผู้สูงอายุ

นครราชสีมา

๔๒ คน ผลงานโดดเด่น :
เกษตรปลอดสารพิษ เกษตรพอเพียง เกษตรธรรมชาติ กสิกรรมธรรมชาติ ศูนย์เรียนรู้ และการอนุรักษ์ดิน น้ำ ปลูกป่า กำจัดขยะ ธนาคารน้ำใต้ดิน ให้ความรู้ระบบนิเวศธรรมชาติ

• สถานะและผลการขับเคลื่อนงานของวุฒิอาสาฯ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ มีวุฒิอาสาฯ ที่ติดตามได้ จำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๔ ของวุฒิอาสาฯ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ ทั้งหมด ส่วนใหญ่อายุ ๖๐-๗๐ ปี จำนวน ๗๑ คน หรือร้อยละ ๓๙.๐๑ ของกลุ่มที่ติดตามได้ รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ ๗๑-๗๕ ปี จำนวน ๔๕ คน จังหวัดที่มีวุฒิอาสาฯ ที่ติดตามได้มากที่สุด คือ บุรีรัมย์ รองลงมา คือ สุรินทร์ และนครราชสีมา ตามลำดับ มีความเชี่ยวชาญด้านสังคม ชุมชน แรงงาน มากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านการศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนา และด้านการเกษตร โดย**วุฒิอาสาฯ ในพื้นที่ มีการดำเนินงานที่สำคัญ**ทั้งเรื่องการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ในชุมชนผ่านการทอผ้าพื้นเมือง ผ้าไหม และโครงการช่างชาวบ้าน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อาทิ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ การจัดรายการวิทยุที่ให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนทั่วไป การอนุรักษ์ผ้าพื้นเมืองผ้าไหม การเกษตรในรูปแบบโคก หนอง นา และการปรับแก้ดินเค็ม-น้ำเค็มด้วยอินทรียวัตถุ

• ผลการระดมความเห็น

วุฒิอาสาฯ จะขับเคลื่อนใน ๓ ประเด็น ดังนี้

การดูแลกลุ่มเปราะบาง ดำเนินการส่งเสริมการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน นำร่องในชุมชนคลองม่วง ต.คลองม่วง อ.ปากช่อง วัดมิตรภาพ ต.มิตรภาพ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา และโรงเรียนในเขตเทศบาลของแต่ละจังหวัด โดยวุฒิอาสาฯ จ.นครราชสีมา เป็นแกนนำและทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ บ้าน วัด โรงเรียน ราชการ (บวร)

การเพิ่มรายได้ภาคเกษตร เน้นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ โดยใช้ธนาคารน้ำใต้ดิน นำร่องในพื้นที่ อ.ขามทะเลสอ จ.นครราชสีมา โดยวุฒิอาสาฯ จ.นครราชสีมา เป็นแกนนำและทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ กรมการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัย กรมทรัพยากรน้ำ โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่ทำกิจกรรมเพื่อสังคม

การท่องเที่ยววิถีชุมชน เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว "นครชัยบุรินทร์" บนฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางธรรมชาติ และเชิงประวัติศาสตร์ มีประธานวุฒิอาสาฯ ทั้ง ๔ จังหวัด เป็นแกนนำและทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว

การประชุมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

• ภาพรวมการพัฒนา

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มุ่งเน้น **"เติบโตด้วยเศรษฐกิจแห่งอนาคต สังคมเป็นสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน"** มีประเด็นการพัฒนา ได้แก่ การส่งเสริมและยกระดับการเกษตรและอุตสาหกรรม การเกษตรที่มีมูลค่าสูงด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ การพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการค้าการลงทุน การอุตสาหกรรม การบริการและการท่องเที่ยว เพื่อรองรับระบบเศรษฐกิจแห่งอนาคต การอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่สมดุลด้วยเศรษฐกิจ BCG และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สังคมมีคุณภาพ ชุมชนพื้นที่และเมืองมีความเจริญน่าอยู่

อย่างยั่งยืน โดยมี**สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญ** คือ การเปลี่ยนแปลงสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ ร้อยละ ๒๐.๔ โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ ๒๐ จำนวน ๓ จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น ร้อยละ ๒๐.๘ มหาสารคาม ร้อยละ ๒๐.๖ และร้อยเอ็ด ร้อยละ ๒๐.๔ และดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) เท่ากับ ๐.๖๕๒๒ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยด้านคมนาคมและการสื่อสาร มีความก้าวหน้ามากที่สุด ขณะที่ด้านการศึกษายังเป็นมิติที่ต้องแก้ไข

สำหรับ**ประเด็นปัญหาและความท้าทายสำคัญ** ได้แก่ **ด้านเศรษฐกิจ** อาทิ การขาดแคลนน้ำสำหรับการเกษตร ต้นทุนการผลิตสินค้าทางการเกษตรสูง แต่ปริมาณและราคาผลผลิตต่ำ แรงงานในภาคเกษตรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและทำเกษตรแบบดั้งเดิม **ด้านการท่องเที่ยว** แหล่งท่องเที่ยวขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ **ด้านการพัฒนาทุนมนุษย์** เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ถดถอย คุณภาพการศึกษาต่ำ และ**ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**มีความเสื่อมโทรม

• สถานะและผลการขับเคลื่อนงานของวุฒิอาสาฯ

วุฒิอาสาฯ ที่ติดตามได้ มีจำนวน ๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘๗ ของวุฒิอาสาฯ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ส่วนใหญ่อายุมากกว่า ๗๕ ปี จำนวน ๒๙ คน หรือร้อยละ ๔๓.๒๘ รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ ๖๐-๗๐ ปี จำนวน ๒๕ คน มีความเชี่ยวชาญด้านการแพทย์และสาธารณสุข และด้านสังคม ชุมชน แรงงาน มากที่สุด รองลงมามีจำนวนเท่ากัน คือ ด้านการศึกษา และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย**วุฒิอาสาฯ ในพื้นที่มีการดำเนินงานที่สำคัญ** เช่น การดูแลสุขภาวะผู้สูงอายุในรูปแบบโรงเรียนผู้สูงอายุ การพัฒนาชุมชนโดยโครงการบ้านมั่นคงชุมแพ การรักษาภูมิปัญญาไทยด้านศิลปกรรม การแสดงพื้นบ้าน การจัดการท่องเที่ยวชุมชน การพัฒนาเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ การกำจัดขยะและเศษอาหารด้วยบ่อบำบัดขยะเปียก เป็นต้น

ผลการดำเนินงานของวุฒิอาสาฯ ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

มีวุฒิอาสาฯ ที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สามารถติดตามได้ ๖๗ คน

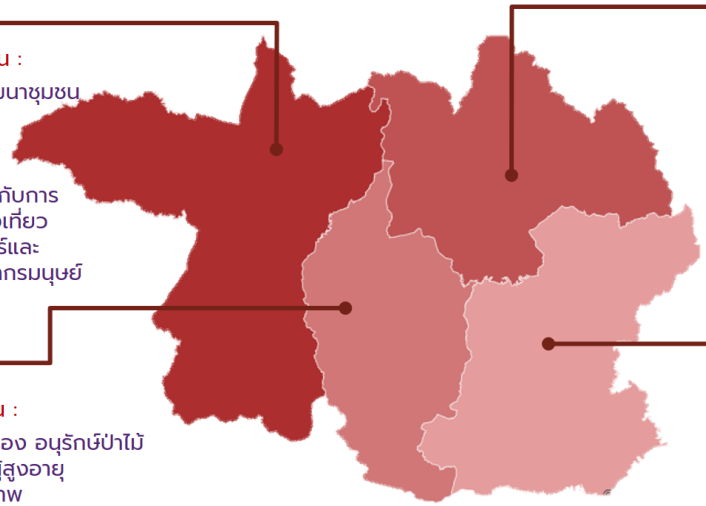

ขอนแก่น

๒๗ คน ผลงานโดดเด่น :
การให้ความรู้กระบวนการพัฒนาชุมชน การจัดรายการวิทยุ โครงการบ้านมั่นคง การร่วมจัดกิจกรรมชุมชน การสอน/อบรมวิชาการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การจัดการท่องเที่ยว การบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กาฬสินธุ์

๑๖ คน ผลงานโดดเด่น :
การให้ความรู้สาธารณสุขชุมชน การแพทย์/พยาบาล การดูแลสุขภาวะผู้สูงอายุ เกษตรปลอดสารพิษ เกษตรธรรมชาติ ศูนย์เรียนรู้ การอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมชุมชน ดนตรีพื้นบ้าน หมอลำ พานบายศรี จิตรกรรมฝาผนัง ปูนปั้น

มหาสารคาม

๑๗ คน ผลงานโดดเด่น :
การอนุรักษ์แม่น้ำ ฟื้นฟูลำคลอง อนุรักษ์ป่าไม้ ให้ความรู้ในการปรับตัวของผู้สูงอายุ ให้คำปรึกษา/แนะนำด้านสุขภาพ การแพทย์และสาธารณสุข จัดรายการวิทยุเสียงจากชุมชนคนสารคาม

ร้อยเอ็ด

๗ คน ผลงานโดดเด่น :
ต้นแบบเกษตรพอเพียง ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ให้ความรู้กองทุนสวัสดิการชุมชน สอนศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน (หมอลำ) ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

• ผลการระดมความเห็น

วุฒิอาสาฯ จะขับเคลื่อนงานใน ๓ ประเด็น ดังนี้

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติด นำร่องที่ศูนย์เรียนรู้ ดร.วรรณกานต์ แสนแก้ว อ.บรบือ จ.มหาสารคาม มีวุฒิอาสาฯ จ.มหาสารคาม เป็นแกนนำ และทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายที่มีการขับเคลื่อนงานอยู่แล้วในพื้นที่ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐระดับพื้นที่ เครือข่ายความร่วมมือตามแนวทางบวร (บ้าน วัด โรงเรียน) ภาคประชาสังคม ผู้นำชุมชน และผู้ปกครอง

การเกษตรมูลค่าสูง ปรับการทำการเกษตรให้เป็นแหล่งผลิตเกษตรอินทรีย์ครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยปลูกพืชแบบผสมผสานให้มีความหลากหลาย สร้างอัตลักษณ์ที่มีมาตรฐานรองรับ นำเทคโนโลยีมาช่วยในการผลิตและการตลาด นำร่องในพื้นที่ อ.ชนบท จ.ขอนแก่น มีวุฒิอาสาฯ จ.ขอนแก่น เป็นแกนนำ และทำงานเชื่อมโยงกับเครือข่ายต่าง ๆ อาทิ มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เน้นการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว “ร้อยแก่นสารสินธุ์” เพื่อกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย มีวุฒิอาสาฯ แต่ละจังหวัดเป็นแกนนำ ทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด และองค์กรเอกชนต่าง ๆ

ทั้งนี้ วุฒิอาสาฯ สามารถเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายในระดับกลุ่มจังหวัดที่เกี่ยวข้อง มาร่วมกันขับเคลื่อนงานตามประเด็นที่ได้จากการระดมความเห็นร่วมกัน และสอดคล้องกับภาคส่วนอื่น ๆ โดย สศช. และ มพท. จะสังเคราะห์ประเด็นเพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญในการผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ต่อไป

สุขภาพจิต: เรื่องใกล้ตัว ที่ไม่ควรมองข้าม

สุขภาพจิต เป็นสุขภาวะทางอารมณ์ ทางกาย และการอยู่ร่วมกันด้วยดี ที่ส่งผลต่อวิธีคิด ความรู้สึก การกระทำ การตัดสินใจ และความสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งปัจจุบันเราต้องเผชิญกับภาวะหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยเสี่ยงทำให้เสียสุขภาพจิต ซึ่งปัญหาสุขภาพจิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในสังคมไทย เนื่องจากแต่ละกลุ่มวัยต้องเผชิญกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดความเสียหายกับตนเองและบุคคลในสังคม ที่นำไปสู่ความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคม จึงต้องดูแลสุขภาพจิตให้มีอารมณ์ดีและยกระดับการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ปัญหาสุขภาพจิต: ปัญหาสำคัญที่ต้องเฝ้าระวัง

ในปี ๒๕๖๒ องค์การอนามัยโลกระบุว่า ๑ ใน ๘ ของคนทั่วโลก หรือประมาณ ๙๗๐ ล้านคน[๑] มีปัญหาด้านสุขภาพจิตและมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น จากวิกฤตโควิดที่ประชาชนทั่วโลกเกิดความวิตกกังวล และผลกระทบทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับประเทศไทยที่มีผู้เข้ารับบริการรักษาพยาบาล เพิ่มขึ้นจาก ๑.๓ ล้านคน ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๒.๙ ล้านคน ในปี ๒๕๖๖ ทั้งนี้ ไม่นับรวมผู้ป่วยจิตเวชที่ไม่เข้ารับการรักษา โดยคาดว่าสูงถึง ๑๐ ล้านคน[๒] นอกจากนี้ ผู้ป่วยจิตเวช ร้อยละ ๑๘ ไม่สามารถดูแลตนเองได้[๓] และไม่ถึง ๑ ใน ๔ ของผู้ป่วยจิตเวชที่ได้รับการดูแลและเฝ้าระวังตามแนวทางที่กำหนด และยังพบผู้มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตมีสัดส่วนสูงขึ้น โดยในปี ๒๕๖๗[๔] พบผู้มีความเครียดสูง ร้อยละ ๑๕.๕ เพิ่มจากร้อยละ ๔.๕ ในปี ๒๕๖๖ เสี่ยงซึมเศร้า ร้อยละ ๑๗.๒ และเสี่ยงฆ่าตัวตาย ร้อยละ ๑๐.๖ เพิ่มจากร้อยละ ๕.๘ และ ๓.๒ ในช่วงเวลาเดียวกัน

สุขภาพจิตแต่ละช่วงวัยมีสาเหตุที่แตกต่างกัน

วัยเด็กและเยาวชน จากข้อมูลการประเมินสุขภาพจิตตนเองของกรมสุขภาพจิต ปี ๒๕๖๖ พบว่า เยาวชน (๑๕-๒๓ ปี) มีภาวะหมดไฟและเสี่ยงซึมเศร้า ร้อยละ ๒๖.๐ เครียดสูง ร้อยละ ๑๘.๐ และเสี่ยงจะฆ่าตัวตาย ร้อยละ ๑๒.๕ ซึ่งมาจากหลายสาเหตุ อาทิ ความรุนแรงในครอบครัว การกลั่นแกล้ง (Bully) ในโรงเรียน ยาเสพติด ความเครียดด้านการเรียน การทำงาน และสถานะการเงินของครอบครัว

---

๑ WHO.2022 Fact sheets “Mental disorders”

๒ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

๓ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ครึ่งปี ๒๕๖๖

๔ ข้อมูลจากการประเมินสุขภาพจิตตนเอง ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖–๒๒ เมษายน ๒๕๖๗

วัยทำงาน คนวัยทำงานใช้เวลา ๑ ใน ๓ ของแต่ละวันไปกับการทำงาน ความสมดุลการใช้ชีวิตกับการทำงานจึงเป็นปัจจัยที่ทำให้วัยแรงงานอาจต้องเผชิญกับปัญหาสุขภาพจิต จากข้อมูลวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า คนกรุงเทพฯ ๗ ใน ๑๐ มีอาการหมดไฟ ขณะที่สายด่วน ๑๓๒๓ ของกรมสุขภาพจิต ปี ๒๕๖๖ พบว่า วัยแรงงานขอรับบริการเรื่องความเครียด วิตกกังวล ไม่มีความสุขในการทำงานมากถึง ๕,๙๘๙ สาย จากทั้งหมด ๘,๐๐๙ สาย ซึ่งปัญหาสุขภาพจิตของวัยทำงานเกิดจากการเผชิญสภาวะกดดันหลายด้าน ทั้งความเครียดจากการทำงาน ติดสุรา การใช้สารเสพติด และปัญหาการดำรงชีพ อาทิ หนี้สิน การว่างงาน การขาดรายได้

ผู้สูงวัย ในปี ๒๕๖๖ ผู้สูงอายุ ร้อยละ ๘๔.๙ มีความสุขในระดับที่ดี แต่ลดน้อยลงตามอายุที่เพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดกิจกรรมและบทบาททางสังคม และข้อมูลการสำรวจผู้สูงอายุของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี ๒๕๖๕ สัดส่วนของผู้สูงอายุที่ไม่ได้ทำกิจกรรมใด ๆ สูงถึงร้อยละ ๔๙.๐ อยู่คนเดียว ร้อยละ ๒๘.๑ รวมทั้งใช้ชีวิตอยู่กับภาวะความจำเสื่อม จำนวน ๘ แสนคน ในจำนวนนี้ มากกว่าร้อยละ ๙๐.๐ มีปัญหาสุขภาพจิตด้านอื่นร่วมด้วย ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากความเหงาและโดดเดี่ยวจากการอยู่คนเดียว และการเปลี่ยนแปลงของระดับฮอร์โมนในร่างกาย จากภาวะร่างกายเสื่อมถอยด้วยโรคที่เป็นอยู่

การดูแลสุขภาพจิต: สร้างอารมณ์ดี ชีวิตมีความสุข

ปัญหาสุขภาพจิตในแต่ละกลุ่มอายุที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นับว่าเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญที่ต้องได้รับการดูแลแก้ไขอย่างจริงจัง ซึ่งอาจจะต้องเริ่มจากตัวเราก่อน โดยรู้จักที่จะจัดการกับความเครียด การเผชิญปัญหาที่เน้นการคิดเชิงบวก พูดคุยกับคนที่ไว้วางใจ ทำกิจกรรมผ่อนคลายให้รู้สึกมีความสุข ดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในครอบครัวและคนรอบข้าง ทั้งที่ทำงาน เพื่อนบ้าน รวมทั้งดูแลเอาใจใส่คนใกล้ชิด สมาชิกในครอบครัว เพื่อป้องกันและลดความเครียด ขณะเดียวกันในกลุ่มผู้ป่วย ครอบครัวและชุมชนควรร่วมดูแลติดตามให้มีการรักษาฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเสี่ยงก่อความรุนแรง เพื่อให้ผู้ป่วยมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดีขึ้น สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข

ที่มา :

- **สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.** รายงานภาวะสังคม ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๖๗ ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๒ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
- **สถานการณ์แต่ละช่วงวัย** https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5493&filename=socialoutlook_report สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๗
- **ความหมาย และวิธีดูแลสุขภาพจิต** https://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/93024-heamen-hea- สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๗
- **สำนักบริหารระบบบริการสุขภาพจิต.** กรมสุขภาพจิต. กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทสำหรับโรงพยาบาลในเขตสุขภาพ https://mhso.dmh.go.th/fileupload/202002061595902378.pdf สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๗

การสร้างความมั่นคงของสิ่งแวดล้อม: ชะลอภาวะโลกร้อน

วุฒิอาสาฯ จ.น่าน สมาชิกชมรมคนรักษ์ดิน น้ำ ป่า น่าน ทำหน้าที่เป็นโซ่ข้อกลางประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคประชาชนในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเป็นผู้กระตุกเตือนให้ชาวบ้านตระหนักถึงการสร้างสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศให้สมดุล ที่นำไปสู่การลดภาวะโลกร้อนได้ในที่สุด

สุขภาพไม่ดี: จุดเริ่มต้นทำเกษตรไร้สารเคมี

นายอัมฤทธิ์ สมชื่อ วุฒิอาสาธนาคารสมอง จ.น่าน เดิมเคยทำการเกษตรที่ใช้สารเคมี และได้รับผลกระทบจากสารพิษตกค้างในร่างกาย ส่งผลให้เจ็บป่วยเรื้อรัง จึงเริ่มต้นหาองค์ความรู้การทำเกษตรแบบไร้สารเคมีที่เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม ค่อย ๆ เรียนรู้แบบลองผิดลองถูก และถอดบทเรียนการขับเคลื่อนงานเกษตรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตนเอง อาทิ การทำปุ๋ยและสารไล่แมลงโดยไม่พึ่งสารเคมี การทำนาอินทรีย์และสวนผลไม้สาธิต ที่นำไปสู่การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ไร่อัมฤทธิ์ เพื่อเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่สาธารณชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และสถาบันการศึกษา รวมทั้งชมรมคนรักษ์ดิน น้ำ ป่า น่าน นำไปเผยแพร่และปรับใช้ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งเชิงพื้นที่

การบริหารจัดการน้ำ สู่การสร้างความมั่นคงของสิ่งแวดล้อม

นอกจากเกษตรอินทรีย์บนพื้นที่ ๔๐ ไร่ ของศูนย์เรียนรู้ไร่อัมฤทธิ์ วุฒิอาสาฯ ได้ดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อมระดับพื้นฐาน ทั้งดิน น้ำ ปุ๋ย และพลังงานแสงอาทิตย์ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำทั้งปริมาณและคุณภาพเป็นพื้นฐานในการรับมือกับปัญหาภัยแล้ง และจัดการทรัพยากรน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัดให้สามารถอุปโภคบริโภคได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการทำเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากภาวะโลกร้อน อาทิ อุณหภูมิสูงขึ้น แหล่งน้ำชลประทานไม่เพียงพอ และภาวะฝนแล้งสลับน้ำท่วม ผ่านการให้ความรู้เรื่องธนาคารน้ำใต้ดิน ฝายแกนดินซีเมนต์ และ EM Ball ซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือฟื้นฟูแหล่งน้ำ สร้างห่วงโซ่อาหารในน้ำ เพื่อให้สิ่งมีชีวิตเกิดกระบวนการย่อยสลายสารอินทรีย์ ทั้งซากพืช ซากสัตว์และตะกอน เกิดแพลงก์ตอนซึ่งเป็นอาหารของปลา/สัตว์เล็ก ปลาใหญ่กินปลาเล็ก เพิ่มปริมาณออกซิเจนและจุลินทรีย์ชนิดดีในน้ำ และมีการย่อยสลายมากขึ้น ส่งผลให้แหล่งน้ำใสสะอาด นับเป็นการฟื้นฟูระบบนิเวศให้มีสภาพสมดุล และช่วยลดภาวะเรือนกระจกของโลก ที่ใช้ธรรมชาติดูแลซึ่งกันและกัน รวมทั้งสามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้อีกทางหนึ่ง

ทั้งนี้ วุฒิอาสาฯ ได้ส่งเสริมการทำ EM Ball ประกอบด้วยปุ๋ยคอกหมักหรือโบกาฉิ แกลบอ่อน ปูนโดโลไมท์ น้ำหมักสูตรเนเจอร์แคร์ น้ำหมักจุลินทรีย์จาวปลวก ถ่านใบโอชา และดินเหนียว นำมาปั้นเป็นก้อนหลายขนาดตามความเหมาะสมของการใช้งาน เช่น ใส่ตู้ปลา กระถางต้นไม้ เรือกสวนไร่นา เป็นต้น ให้แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป เพื่อใช้ในครัวเรือน พื้นที่เกษตร และคูคลองสาธารณะต่าง ๆ

การทำงานของวุฒิอาสาฯ และภาคีเครือข่าย ด้วยการทำเกษตรอินทรีย์ และ EM Ball นับเป็นการสร้างคาร์บอนเครดิต ช่วยชดเชยการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการลดภาวะโลกร้อนของประเทศและโลกได้อีกด้วย

น้ำคือชีวิตที่มั่นคง ชีวิตต้องการอาหารและปัจจัยสี่ ถ้าจังหวัดน่านซึ่งเป็นเมืองต้นน้ำ สามารถเก็บน้ำฝนทุกเม็ดไว้ในดินได้ตลอดหน้าฝน ก็จะแก้น้ำแล้ง น้ำท่วมได้ตลอดไป

นายอัมฤทธิ์ สมชื่อ วุฒิอาสาฯ จ.น่าน

ศาสตร์พระราชา: ทางแก้ปัญหาดินเค็ม

จังหวัดนครราชสีมามีปัญหาดินในการปลูกพืช อาทิ ดินเค็ม ดินเปรี้ยวจัด ดินกรด ทำให้พืชเจริญเติบโตได้ไม่ดีและให้ผลผลิตต่ำ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ และมีหนี้สิน จึงได้ปรับปรุงดินด้วยวิธี **"การห่มดิน"** ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดช มหาราช บรมนาถบพิตร ในการรักษาความชื้นที่อยู่ในดิน ดูแลและรักษาดินให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพดี

ห่มดิน: แก้ดินเค็ม เพิ่มผลผลิต สร้างรายได้

การห่มดิน คือ การป้องกันการระเหยของความชื้นที่อยู่ในดิน โดยการนำวัสดุธรรมชาติที่ย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติหรืออินทรียวัตถุ อาทิ ฟาง เศษใบไม้/ใบหญ้า เปลือกข้าวโพด ต้นกก มาคลุมหน้าดิน เพื่อช่วยเก็บรักษาความชื้นในดิน และช่วยเพิ่มอินทรียวัตถุ และการเพิ่มอาหารให้แก่ดิน อาทิ ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ แล้วดินที่ได้รับการบำรุงก็จะปล่อยธาตุอาหารกลับมาให้พืช ด้วยกระบวนการย่อยสลายของจุลินทรีย์ที่อยู่ในดิน ทำให้ดินกลับมาชุ่มชื้นและอุดมสมบูรณ์ และป้องกันการเจริญเติบโตของวัชพืชในแปลงปลูกพืชได้อีกด้วย

เมื่อปี ๒๕๖๑ **นายสงัด ชอบบัว วุฒิอาสาธนาคารสมอง จ.นครราชสีมา** ได้น้อมนำ **"ศาสตร์พระราชา (การห่มดิน)"** มาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาดินเค็ม-น้ำเค็มด้วยอินทรียวัตถุ โดยใช้ที่ดินของตนเองใน อ.บัวใหญ่ ซึ่งเป็นดินเค็มปานกลางและเค็มจัด เป็นพื้นที่ทดลอง ด้วยการทำนาปลอดสารพิษ ปลูกต้นไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง และพืชผลอื่น ๆ โดยก่อนการปลูกพืช ได้ทำการห่มดินด้วยการนำฟางแห้งมาคลุมหน้าดินไม่ให้ความร้อนส่องถึง และนำปุ๋ยอินทรีย์ที่หมักไว้ในคลองมารดในแปลงนา ทำธนาคารน้ำใต้ดินแบบเปิดที่คลุมด้วยพลาสติกเพื่อกั้นน้ำเค็มจากก้นคลองเข้าคลอง และขุดคลองไส้ไก่ จากนั้นนำต้นกล้าข้าวและต้นไม้อื่น ๆ มาปลูก และนำปลามาเลี้ยงในคลอง จนกระทั่งครบกำหนด พบว่า ได้ผลผลิตข้าวมากขึ้น ข้าวรวงใหญ่และน้ำหนักดี รวมทั้งมีรายได้จากการเลี้ยงปลา จึงเป็นแบบอย่างการทำนาในพื้นที่ดินเค็มให้แก่ชาวนาในพื้นที่ใกล้เคียง

ขยายผล ต่อยอด สร้างเครือข่าย เผยแพร่องค์ความรู้

ภายหลังจากการแก้ไขปัญหาดินเค็ม-น้ำเค็มแล้ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์จนสามารถปลูกพืชได้ผลดี วุฒิอาสาฯ ได้ขยายผลโดยการจัดทำแปลงสาธิตขนาด ๒ ไร่ และตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้การพัฒนาพื้นที่ดินเค็มปานกลาง โดยมีกรมพัฒนาที่ดินร่วมเป็นเครือข่ายในการให้ความรู้และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น การขุดคลอง เป็นต้น ปัจจุบัน ได้ขยายพื้นที่แปลงสาธิตการพัฒนาพื้นที่ดินเค็มจัดอีก ๑ ไร่ เพื่อให้ชาวบ้านและประชาชนที่สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้การแก้ไขปัญหาดินเค็มน้อย ปานกลาง และเค็มจัด ที่สามารถนำไปปรับใช้ในที่ดินของตนเอง ซึ่งขณะนี้พื้นที่ข้างเคียงได้เริ่มหันมาใช้การห่มดินในการทำนามากขึ้น

การดำเนินงานของวุฒิอาสาฯ โดยการทดลองทำนาและปลูกพืชในพื้นที่ของตนเองด้วยการห่มดิน ซึ่งเป็นวิธีการฟื้นฟูและรักษาดินแบบธรรมชาติช่วยธรรมชาติ สร้างความชุ่มชื้นและอุดมสมบูรณ์ในดิน สามารถทำได้ง่าย และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ต่อยอดของเกษตรกรหรือประชาชนที่สนใจ เข้ามาศึกษา เรียนรู้ และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งยังเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

"น้อมนำ "ศาสตร์พระราชา (การห่มดิน)" มาดำเนินงานแก้ปัญหาดินเค็ม โดยปรับดินให้เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชแต่ละชนิด ใช้อินทรียวัตถุให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ขอน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น"

นายสงัด ชอบบัว วุฒิอาสาฯ จ.นครราชสีมา

ตะวันออก ฟอรั่ม ปฏิบัติการสู่โลกเย็นที่เป็นธรรม

การจัดเวทีเชิงปฏิบัติการ "ตะวันออก ฟอรั่ม ปฏิบัติการสู่โลกเย็นที่เป็นธรรม" ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๗ เป็นการยกระดับการขับเคลื่อน SDG LAB ภาคตะวันออก "วิถีตะวันออก วิถีแห่งความสุข" โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับมูลนิธิพัฒนาไท (มพท.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ วุฒิอาสาธนาคารสมอง และภาคีเครือข่ายการพัฒนาภาคตะวันออก ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในการรับมือผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของชาวตะวันออก มีผู้เข้าร่วมเวทีฯ ประมาณ ๒๐๐ คน ประกอบด้วย วุฒิอาสาฯ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนนักปฏิบัติ และกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ ใน ๘ จังหวัดภาคตะวันออก

ร่วมแรง ร่วมใจ ขับเคลื่อนงานกับภาคีเครือข่ายการพัฒนา

จากการตกผลึกร่วมกันผ่านเวทีเชิงปฏิบัติการดังกล่าว พบ ๖ ประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการ ดังนี้

➢ น้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำ

ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ประชาชนในภาคตะวันออกขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภค บริโภคและการเกษตรในฤดูแล้ง แต่ในฤดูฝนเกิดปัญหาน้ำท่วม เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำบางปะกง ซึ่งเป็นพื้นที่รับน้ำจากลุ่มน้ำเจ้าพระยา มีแนวทางการดำเนินงาน คือ มุ่งสร้าง "การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อโลกเย็นที่เป็นธรรม" โดยการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ จัดทำแผนที่การใช้น้ำชุมชน ปลูกจิตสำนึกให้เด็ก เยาวชน และเครือข่ายในชุมชนและท้องถิ่น อาทิ สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งบูรณาการการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ ด้วยการจัดทำ Stakeholder Mapping เพื่อเสนอกฎหมายการจัดการน้ำที่เป็นธรรม

> "เมื่อ **น้ำ** เป็นสิ่งสำคัญ และเป็นทุกสิ่ง ทุกอย่างของชีวิต
> **แต่** ยังไม่มีวิธีการจัดการน้ำที่เกิดจากการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง
> **เรา** จึงต้องลุกขึ้นมาทำเรื่องการจัดการน้ำทั้งระบบ
> **ไม่แยกฉัน แยกเธอ แยกหน่วยงาน**"

➢ ช้างป่าภาคตะวันออก

สืบเนื่องจากพื้นที่ป่าลดลง แต่ปริมาณช้างกลับเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่การเกษตรและบ้านเรือนชุมชน ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยมีแนวทางการดำเนินงาน คือ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมการปกครอง กรมป่าไม้ ชุมชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีมาตรการครอบคลุมทั้งในด้านการเฝ้าระวัง การเยียวยาชดเชยแก่ผู้เสียหาย การเพิ่มแหล่งน้ำและอาหารช้าง และค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาในระยะยาวต่อไป

6 Core Principles of
REGENERATIVE AGRICULTURE

ที่มา: https://agricaptureco2.eu/

➢ **เกษตรและอาหารเพื่อโลกเย็นที่เป็นธรรม**

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ส่งผลกระทบที่สำคัญ อาทิ การเกิดน้ำท่วม น้ำแล้ง โรคศัตรูพืชเพิ่มขึ้น และแมลงต่าง ๆ ดื้อยา ได้สร้างความเสียหายให้กับผลผลิตทางการเกษตร และเกิดวิกฤตทางอาหารของมนุษย์ จึงต้องเร่งดำเนินการป้องกันการขาดแคลนอาหาร ด้วยการทำเกษตรเชิงฟื้นฟู (Regenerative Agriculture) อาทิ การทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย โดยนำองค์ความรู้และภูมิปัญญาของแต่ละพื้นที่มาปรับใช้ ซึ่งมีเป้าหมายในการ**สร้างพื้นที่เกษตรอินทรีย์นำร่อง**ในจังหวัดจันทบุรี โดยจะมีการติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียนการดำเนินงาน เพื่อขยายผลไปยังจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกต่อไป

➢ **เมืองและอุตสาหกรรม** การขยายตัวของอุตสาหกรรมได้เข้าไปรุกล้ำพื้นที่การเกษตรและชายฝั่ง ทำให้พื้นที่การเกษตรและประมงชายฝั่งลดลง เกิดมลพิษทางน้ำและอากาศ ซึ่งที่ประชุมเสนอแนวทางการดำเนินงานใน ๒ ระยะ คือ ***ระยะเร่งด่วน*** ให้มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นที่และชุมชนเพื่อทำการวิจัยและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และเร่งติดตามผลการฟ้องร้องที่เกิดขึ้น และ***ระยะยาว*** จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment) ให้ความสำคัญกับการสร้างเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) และเชื่อมโยงเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ

➢ **ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตะวันออก** การขยายพื้นที่อุตสาหกรรมในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ก่อให้เกิดปัญหามลพิษทางน้ำ การกัดเซาะชายฝั่ง พื้นที่ป่าชายเลน และปริมาณสัตว์น้ำลดลง โดยมีแนวทางการทำงาน ได้แก่ นักวิชาการและคนในพื้นที่ควรให้ความสำคัญกับการจัดเก็บข้อมูลชุมชนชายฝั่ง ผลักดันและยกระดับฐานทรัพยากรชายฝั่งทะเล อาทิ อนุรักษ์สัตว์น้ำหายาก ตลอดจนจัดเวทีสร้างความเข้าใจเพื่อจัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกลุ่มชาวประมงในพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกำหนดนโยบายที่เป็นธรรม

➢ **อนุรักษ์ป่าและพื้นที่รอบป่า** ปัญหาพื้นที่ป่าลดลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อชุมชนโดยตรง ซึ่งที่ประชุมได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน คือ ชุมชนต้องเร่งเพิ่มพื้นที่สีเขียว และพื้นที่ป่าใช้สอย ร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ อาทิ กรมป่าไม้ กรมชลประทาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา กลุ่มจิตอาสา ภาคเอกชน คนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ในชุมชน จัดเวทีให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับคนในชุมชน และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน เพื่อนำไปสู่ **"ป่าดี ดินดี น้ำดี ใจดี คนมีความสุข"**

ปฏิญญาตะวันออก...สู่โลกเย็นที่เป็นธรรม

ด้วยความมุ่งมั่นของชาวตะวันออกในการพัฒนาพื้นที่ จึงได้จัดทำและประกาศก้องร่วมกันในการปฏิบัติการตามปฏิญญา "สู่โลกเย็นที่เป็นธรรม" ที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในพื้นที่

"สิทธิของมนุษยชนกำลังถูกลิดรอน ถูกบังคับให้จำยอม ต้องอยู่ท่ามกลางวิกฤตสภาวะภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสุขภาวะ ความเสียหายทางเศรษฐกิจและความมั่นคงแห่งชีวิต ภาคีประชาสังคมตะวันออก จำเป็นต้องขอสงวนสิทธิแห่งความเป็นมนุษย์ของทุกคน ด้วยการตั้งเจตจำนงแน่วแน่ที่จะยกระดับความเข้มข้นในการต่อกรกับวิกฤตนี้ เราจะระดมปัญญาและสนธิสรรพกำลัง ร่วมกันลดปัญหาที่ต้นเหตุ และรังสรรค์แนวทางเพื่อปรับตัว บรรเทาความรุนแรงจากผลกระทบที่ปลายทาง เราจะเปลี่ยนโลกร้อนสู่โลกเย็นที่เป็นธรรม เพื่อรักษาสิทธิในการดำรงอยู่ของทุกเผ่าพันธุ์อย่างเสมอภาค ด้วยความโปร่งใสและจริงใจต่อกัน เพื่อความเป็นธรรมที่เท่าเทียมของทุกภาคส่วน"

๘ จังหวัดภาคตะวันออก มุ่งสร้างโลกเย็นที่เป็นธรรม สำหรับทุกพื้นที่และทุกฝ่าย ด้วยการประสานความร่วมมือจากทุกภาคีเครือข่ายให้เข้ามาร่วมกระบวนการพัฒนาและจับมือขับเคลื่อนการดำเนินงานไปพร้อมกัน

- ตะวันออก ฟอรั่ม ปฏิบัติการสู่โลกเย็นที่เป็นธรรม -

สวนเกษตรประยุกต์ คอนโดบนผืนป่า "ตู้เย็นข้างบ้าน ATM ข้างกาย"

สวนเกษตรประยุกต์ เป็นการนำความรู้และภูมิปัญญามาประยุกต์ใช้ในการปลูกพืชผัก ไม้ผล ไม้ดอก และเลี้ยงสัตว์น้ำ แบบธรรมชาติและปลอดสารเคมี โดยใช้วัสดุที่เหลือใช้และสามารถย่อยสลายได้กลับมาใช้ใหม่ ประดิษฐ์เป็นอุปกรณ์ในการทำเกษตรแบบคอนโดมิเนียมภายในครัวเรือน เพื่อเป็นตู้เย็นข้างกายให้มีกินมีใช้ในชีวิตประจำวัน ลดรายจ่ายในครอบครัว สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสุขภาพดี และช่วยลดภาวะโลกร้อน รวมทั้งยังเป็นศูนย์เรียนรู้ให้นักเรียน หน่วยงาน และผู้ที่สนใจ เข้ามาศึกษาและนำไปปฏิบัติได้ด้วย

พื้นฐานชอบเรียนรู้การทำเกษตร

นายทวี นวนเรือง วุฒิอาสาธนาคารสมอง จ.พัทลุง อดีตเป็นข้าราชการครู สอนวิชาคณิตศาสตร์และพละศึกษา แต่ด้วยความชอบส่วนตัวในการทำเกษตร การพึ่งพาตนเอง และเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้ศึกษา ค้นคว้า และจัดทำแปลงเกษตรสาธิต สำหรับปลูกพืชผักสวนครัวภายในโรงเรียน ที่มีนักเรียนมาร่วมกันปลูกและดูแลแปลงผัก นำผลผลิตมาประกอบอาหารในโรงเรียน และขยายผลไปยังครอบครัวของเด็กและคนในหมู่บ้าน รวมทั้งมีการบอกต่อ ๆ กันไป จึงเป็นแหล่งศึกษา เรียนรู้ดูงานของโรงเรียนต่าง ๆ และผู้สนใจเป็นจำนวนมาก

สร้างนวัตกรรมคอนโดบนผืนป่า

ภายหลังจากเกษียณราชการแล้ว จึงมีเวลามากขึ้นในการศึกษา ค้นคว้า และสร้างนวัตกรรม**ด้านการเกษตรคล้ายป่า**ในพื้นที่บริเวณรอบบ้าน สำหรับครอบครัวที่มีพื้นที่เพียงเล็กน้อย ก็สามารถนำไปประยุกต์ได้ โดยมีแนวคิดการยกผืนป่ามาไว้ในบ้านแบบธรรมชาติ และใช้ป่าเป็นครู ด้วยการจัดทำเป็น **"สวนเกษตรประยุกต์ คอนโดบนผืนป่า นามดแดง ตู้เย็นข้างบ้าน ATM ข้างกาย"** ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นอาหารในครัวเรือน เปรียบเหมือนตู้เย็นข้างบ้าน ด้วยการปลูกพืชผัก ผลไม้ เลี้ยงกุ้ง หอย ปู ปลา กบ มดแดง มีการนำเศษวัสดุและวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่ สามารถผลิตปุ๋ยและวัสดุการปลูกจากวัสดุที่ย่อยสลายสำหรับไว้ใช้เอง มีสุขภาพที่ดีจากการทานอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษ นำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาปูรองพื้นและรอบผืนนา ช่วยลดภาวะโลกร้อนฉบับครัวเรือน และเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้ผู้ที่สนใจและหน่วยงานราชการ

ปัจจุบัน วุฒิอาสาฯ ได้พัฒนานวัตกรรมการทำสวนเกษตรแบบคอนโดบนผืนป่า รวม ๓ ชุด ได้แก่ ชุดเก็บน้ำ ชุดตั้งโต๊ะอาหาร และชุดฟอกน้ำและดักจับแมลงให้ปลา ซึ่งมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญเหมือนกัน ประกอบด้วย ๖ ชั้น ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่และผู้ที่สนใจ ดังนี้

ชั้นที่ ๑ บ่อเก็บน้ำ สำหรับเก็บน้ำไว้ใช้รดน้ำต้นไม้ ทำนา เลี้ยงกุ้ง หอย ปู ปลา กบ มดแดง และพืชน้ำ โดยนำถังน้ำ กะละมัง มาทำเป็นบ่อน้ำ

ชั้นที่ ๒ ทำปุ๋ยหมัก โดยนำวัสดุที่ย่อยสลายใส่ลงไปในตะกร้า ทิ้งไว้ประมาณ ๓ เดือน วัสดุย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ยหมัก ขณะเดียวกันนำตะกร้า ถังน้ำรั่ว และโอ่งทำเป็นนาแปลงเล็ก สำหรับปลูกข้าว ต้นจิก พืชน้ำ ท่อซีเมนต์ทำเป็นก๊อกน้ำและน้ำพุ ล้อยางสำหรับวางปั๊มน้ำและดูดน้ำจากชั้นล่างขึ้นชั้นบน และไหลเวียนลงสู่ชั้นล่าง

ชั้นที่ ๓-๕ ปลูกต้นไม้ นำวัสดุที่ย่อยสลายหรือปุ๋ยหมักใส่ในกระถาง ตะกร้า โอ่ง และปลูกต้นไม้ต่าง ๆ ทั้งไม้ดอก ไม้ผล และพืชผักสวนครัว เช่น มะนาว กะเพรา พริก ชมพู่ ทุเรียน ส้มแป้น ต้นอ้อ มะพร้าว เป็นต้น เพื่อให้เป็นที่อยู่อาศัยของมดแดงและแมลงต่าง ๆ

ชั้นที่ ๖ ล่อแมลง ติดโคมไฟเพื่อให้แสงสว่างและล่อแมลงให้ตกลงในบ่อน้ำเพื่อเป็นอาหารของปลาและสัตว์น้ำ โดยเฉพาะมดแดง

นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการใช้พลังงานทดแทนเพื่อลดค่าไฟฟ้า โดยการจัดทำเตาชีวมวล ด้วยการใช้เศษเหล็กและโอ่งมาทำเป็นเตา กิ่งไม้และกะลามะพร้าวเป็นไม้ฟืน ซึ่งเป็นผลงานของ **นายสมชาติ นาควิโรจน์ วุฒิอาสาฯ จ.พัทลุง** มาปรับใช้ในสวนเกษตรประยุกต์ และติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ในสวนป่าด้วย

เผยแพร่ผลงานหลากหลายวิธีการ

ตลอดระยะเวลา ๗ ปี ที่ได้ดำเนินการสวนเกษตรประยุกต์จากพื้นที่รอบบ้านและเพิ่มพื้นที่เป็น ๑ ไร่ และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้การเกษตรเชิงท่องเที่ยวด้านการพึ่งพาตนเอง โดยการเผยแพร่ผลงานหลากหลายช่องทางและวิธีการ ได้แก่ **การศึกษาดูงานของหน่วยงานต่าง ๆ ณ ศูนย์เรียนรู้สวนเกษตรประยุกต์** เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล ชมรมผู้สูงอายุ นักเรียน นักศึกษา นายอำเภอ มหาวิทยาลัยทักษิณ สาขาพัทลุง ชุมชนบ้านบางรัก จ.ตรัง ชุมชนท่องเที่ยวระดับจังหวัด นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไป เป็นต้น **วุฒิอาสาฯ จ.พัทลุง ร่วมกันเผยแพร่กิจกรรม**ไปยังหน่วยงานอื่น ๆ เป็นสถานที่ศึกษาเรียนรู้ให้วุฒิอาสาฯ จังหวัดอื่น และนำหลักการมาใช้ในการขับเคลื่อนงานของวุฒิอาสาฯ อาทิ โครงการปลูกผักบุ้งให้เต่ากิน โครงการปลูกพืชผักฝากคนอื่นดูแล คนละ ๑๐ กระสอบ **การนำตัวอย่างคอนโดบนผืนป่าไปจัดนิทรรศการ**ในงานต่าง ๆ และศูนย์เรียนรู้อื่นที่เป็นเครือข่ายกันภายในจังหวัด อาทิ ออต้าฟาร์ม และการเป็น**วิทยากร**ให้หน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง กรมการพัฒนาชุมชน รวมทั้ง**การถอดบทเรียน** อาทิ คอนโดบนผืนป่า “ตู้เย็นข้างบ้าน ATM ข้างกาย” “เศรษฐกิจพอเพียง...เลี้ยงชีพสู้วิกฤตภัยไวรัสโควิด” ด้านความมั่นคงทางอาหาร ความพอเพียงและยั่งยืน บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้นวัตกรรมคอนโดบนผืนป่า ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในจังหวัดและชุมชนนำไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในการปลูกพืชในพื้นที่ของตนเอง

คอนโดบนผืนป่า “ตู้เย็นข้างบ้าน ATM ข้างกาย” นับเป็นนวัตกรรมฉบับครอบครัวในการช่วยลดโลกร้อน เสมือนการยกป่ามาไว้ในบ้าน ด้วยการสร้างพื้นที่รอบบ้านให้มีความร่มรื่นร่มเย็น ปลูกต้นไม้สูงแบบคอนโดมิเนียมเพื่อเป็นร่มเงาให้ดินชุ่มชื้น เพิ่มออกซิเจนในอากาศให้บริสุทธิ์ และนำวัสดุอุปกรณ์และของเหลือกินเหลือใช้มาใช้ซ้ำให้เกิดประโยชน์มากที่สุด รวมทั้งปลูกต้นไม้และพืชผักสวนครัวแบบธรรมชาติและครบวงจร โดยไม่ใช้สารเคมี มีแหล่งอาหารที่ปลอดภัยกระจายอยู่รอบบ้าน สามารถนำมาปรุงอาหารได้ตลอดเวลา เกิดความมั่นคงทางอาหารและการดำรงชีวิต สุขภาพแข็งแรง ลดรายจ่าย สร้างรายได้ และสามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้น ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรสนับสนุนให้เกิดครัวเรือนสีเขียวทั่วประเทศ เพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

การทำสวนเกษตรประยุกต์เป็นตัวอย่างและแหล่งศึกษาเรียนรู้เพื่อให้ครัวเรือน สามารถพึ่งพาตนเองได้ในเรื่องความมั่นคงทางอาหาร ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ สุขภาพแข็งแรง คุณภาพชีวิตดี และช่วยลดภาวะโลกร้อน ซึ่งภาครัฐควรให้การสนับสนุนการนำนวัตกรรมคอนโดบนผืนป่าลงสู่ครัวเรือนทั่วประเทศอย่างจริงจัง

นายทวี นวนเรือง วุฒิอาสาฯ จ.พัทลุง

"เลียบเรียง open เคียงรั้ว วุฒิอาสาฯ"

ด้านการส่งเสริมอาชีพ รายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิต

อบรมประดิษฐ์ของชำร่วยจากผ้าทอพื้นบ้าน **นางวาสนา ขันธวุฒิกุล วุฒิอาสาฯ จ.บุรีรัมย์** และประธานกลุ่มทอผ้าพื้นบ้าน บ้านหินโคน ร่วมกับ อบต.หินโคน อ.ลำปลายมาศ จัดโครงการฝึกอบรมการประดิษฐ์ของชำร่วยจากผ้าทอพื้นบ้าน เพื่อสร้างรายได้และอาชีพให้แก่ชุมชน มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๓๐ คน ณ ศูนย์วัฒนธรรมตำบลหินโคน อ.ลำปลายมาศ เมื่อวันที่ ๒๖ ก.ค. ๒๕๖๗

บรรยายพริกไทยพันธุ์ปะเหลียน เมื่อวันที่ ๓๐ ก.ค. ๒๕๖๗ **ร.ต.อ.วิศิลป์ ทองฤทธิ์ วุฒิอาสาฯ จ.ตรัง** เป็นวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนาต่อยอดพริกไทยพันธุ์ปะเหลียน ให้แก่คณะอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน ณ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์พันธุกรรมพืชประจำถิ่น (พริกไทยพันธุ์ปะเหลียน)

ต้อนรับและบรรยายเรื่องการส่งเสริมการออมและการเพิ่มรายได้ ระหว่างวันที่ ๓-๔ ส.ค. ๒๕๖๗ **นายทวี เสนแก้ว วุฒิอาสาฯ จ.พัทลุง** ในฐานะประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บ้านทุ่งโต๊ะหยั๊ะ และคณะกรรมการฯ ให้การต้อนรับและบรรยายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การส่งเสริมการออม ครัวเรือนต้นแบบ อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ และวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรปลูกกล้วยหอมทองและไม้ผลปลอดภัย อำเภอบางแก้ว ให้แก่ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ บ้านห้วยใหม่ อ.พิปูน จ.นครศรีธรรมราช ณ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บ้านทุ่งโต๊ะหยั๊ะ อ.บางแก้ว

อบรมการแปรรูปน้ำพริกทับทิมสยาม เมื่อวันที่ ๙ ส.ค. ๒๕๖๗ **นางประภาพร พิณประไพวงศ์ วุฒิอาสาฯ จ.นนทบุรี** ในนามประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านบางกรวย เป็นวิทยากรหลักสูตร "การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร : น้ำพริกทับทิมสยามและผักบุ้งดอง" ในโครงการฝึกอบรมอาชีพประเภทเกษตรกรรม ณ เทศบาลเมืองบางกรวย

ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ระหว่างวันที่ ๑๕–๑๘ ส.ค. ๒๕๖๗ **นายอภิรัตน์ มาศรัตน์ วุฒิอาสาฯ จ.เชียงใหม่** เข้าร่วมจัดนิทรรศการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในงาน Amazing Green Fest 2024 เพื่อเชิญชวนให้คนออกเดินทางท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ สนับสนุนพันธมิตรที่ดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพิ่มโอกาสทางธุรกิจและสร้างความเข้าใจเรื่องการกินอยู่กับธรรมชาติอย่างสมดุล จัดโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ณ ห้างสยามพารากอน กทม.

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ลงนามใน MOU เพื่อสนับสนุนวิชาการ เมื่อวันที่ ๒๔ ก.ค. ๒๕๖๗ **วุฒิอาสาฯ จ.มหาสารคาม** นำโดย **นายวีรพงษ์ ชูลีลัง และนายประภาส เขตบุรี** ในนามชมรมภูมิปัญญาอีสาน ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลบ้านค้อ เพื่อสนับสนุนวิชาการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารกับชมรมภูมิปัญญาอีสาน ระหว่างปีการศึกษา ๒๕๖๗-๒๕๖๘ ณ โรงเรียนเทศบาลบ้านค้อ อ.เมืองมหาสารคาม

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

พัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชนสุขเป็น เมื่อวันที่ ๒๔ และ ๒๖ ก.ค. ๒๕๖๗ **นายวิเชียร จิตต์พิศาล วุฒิอาสาฯ จ.พังงา** ในนามเครือข่ายสร้างสุข พังงา ร่วมจัดกิจกรรมโครงการ "พัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชนสุขเป็น" โรงเรียนคุระบุรีชัยพัฒนาพิทยาคม (รุ่นที่ ๑ และ ๒) ตามโครงการงบ PPA ภาคประชาชน จ.พังงา ปี ๒๕๖๗ โดยการให้ความรู้เรื่องภัยออนไลน์ และรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ไฟฟ้า ณ โรงเรียนคุระบุรีชัยพัฒนาพิทยาคม อ.คุระบุรี

ด้านการสาธารณสุขและสังคมสงเคราะห์

สอนการออกกำลังกายให้ผู้สูงอายุ น.ส.ฉันทนา เศารยะพงศ์ วุฒิอาสาฯ จ.นนทบุรี ร่วมเป็นวิทยากรสอนการออกกำลังกายให้แก่ผู้สูงอายุเขตเทศบาลเมืองใหม่บางบัวทอง ในโครงการศูนย์การเรียนรู้วิทยาลัยชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ณ เทศบาลเมืองใหม่บางบัวทอง เมื่อวันที่ ๒ ส.ค. ๒๕๖๗

วุฒิอาสาฯ รับฟังและแก้ไขปัญหาการเสพยาบ้าและบุหรี่ไฟฟ้า เมื่อวันที่ ๒๕ ก.ค. ๒๕๖๗ **นายฉัตรชัย ชุมนุม ประธานวุฒิอาสาฯ** และ**วุฒิอาสาฯ จ.สุรินทร์** จัดประชุมวุฒิอาสาฯ เพื่อรับฟังปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการเสพยาบ้าและบุหรี่ไฟฟ้าในเด็กและเยาวชน ร่วมกับผู้ปกครอง หน่วยงาน และ เครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ณ โรงเรียนเมืองสุรินทร์

ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม

ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การประเมินเสมือนจริงสถานศึกษาพอเพียง เมื่อวันที่ ๑ ส.ค. ๒๕๖๗ **นายประทีป ทิมให้ผล วุฒิอาสาฯ จ.อุตรดิตถ์** เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การประเมินเสมือนจริงสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาประเด็นวัฒนธรรมลาวเวียงกองโค ณ โรงเรียนบ้านกองโค อ.พิชัย

วางแผนการดำเนินงานสภาวัฒนธรรม จ.สุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ ๑๔ ส.ค. ๒๕๖๗ **นายพิษณุพงศ์ เชาวเหม** และ **ด.ต.จำเริญ สุริยัน วุฒิอาสาฯ จ.สุราษฎร์ธานี** เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัด เพื่อรับทราบข้อราชการต่าง ๆ รวมทั้งเสนอแนะและวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป ณ โรงเรียนศรีมิลินท์อนุสรณ์ อ.เมืองสุราษฎร์ธานี

ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ให้ความรู้เรื่อง "นวัตกรรมการฟื้นฟูดินศาสตร์ PRM ๔ สูตร" เมื่อวันที่ ๑๗ ก.ค. ๒๕๖๗ **นายอาคม ภูติภัทร์ ประธานวุฒิอาสาฯ จ.ตราด** เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่อง "นวัตกรรมการฟื้นฟูดินศาสตร์ PRM ๔ สูตร ที่เหมาะสมกับการปลูกพืชแต่ละชนิด" เพื่อเป็นแนวทางในการปลูกพืชให้ได้ผลผลิตดีขึ้น ตามแนวคิด "เคารพดินเหมือนพ่อ เคารพน้ำเหมือนแม่ และดูแลพืชเหมือนลูก" ในรายการคุณภาพชีวิตดีที่บ้านฉัน (EP.89) สามารถรับชมรายการย้อนหลังผ่าน YouTube "คุณภาพชีวิตดีที่บ้านฉัน"

ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประชุมคณะทำงานโครงการจับตามองและแจ้งเบาะแสในพื้นที่ ๕ อำเภอ นายครรชิต เข็มเฉลิม วุฒิอาสาฯ จ.ฉะเชิงเทรา ร่วมกับภาคีเครือข่ายชมรม Strong-จิตพอเพียงต้านการทุจริต ๕ อำเภอ (สนามชัยเขต พนมสารคาม แปลงยาว ท่าตะเกียบ และราชสาส์น) จัดประชุมคณะทำงานโครงการจับตามองและแจ้งเบาะแสในพื้นที่ ๕ อำเภอ เพื่อสร้างความเข้าใจเป้าหมายโครงการและกระบวนการทำงานในการสำรวจพื้นที่เสี่ยงด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเฝ้าระวัง ติดตาม และแจ้งเบาะแสให้กับสำนักงาน ป.ป.ช. จ.ฉะเชิงเทรา ณ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนเกษตรผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม อ.สนามชัยเขต เมื่อวันที่ ๒๖ ก.ค. ๒๕๖๗

จัด "โครงการปลูกป่า ปล่อยปลา มหากุศล" พระธรรมวิทย์ ฐานธมฺโม วุฒิอาสาฯ จ.หนองคาย และประธานมูลนิธิพุทธเมตตาบารมี เพื่อสังคมร่วมกับภาคีเครือข่าย จัดกิจกรรม "โครงการปลูกป่า ปล่อยปลา มหากุศล" เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๗๒ พรรษา ๒๘ ก.ค. ๒๕๖๗ ณ มูลนิธิพุทธเมตตาบารมี อ.เมืองหนองคาย เมื่อวันที่ ๒๕ ก.ค. ๒๕๖๗

ด้านอื่น ๆ

วุฒิอาสาฯ จ.มหาสารคาม จัดรายการ "อีสานต้านโกง" เมื่อวันที่ ๓๑ ก.ค. ๒๕๖๗ น.ส.วรรณกานต์ แสนแก้ว นายประภาส เขตบุรี และนายสุนทร ทองเปาด์ วุฒิอาสาฯ จ.มหาสารคาม ร่วมบันทึกรายการ "อีสานต้านโกง" เพื่อออกอากาศในวันที่ ๗ และ ๘ ส.ค. ๒๕๖๗ FM 106.5 MHz ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จ.มหาสารคาม

ขอแสดงความยินดี

นางเกศณี รักศิลป์ วุฒิอาสาฯ จ.บุรีรัมย์ ได้รับรางวัลชนะเลิศสตรีดีเด่นการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงมหาดไทย ประจำปี ๒๕๖๗ ณ หอประชุมจังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ ๒๖ ก.ค. ๒๕๖๗ และนางวาสนา ขันธวุฒิกุล และนางธนภรณ์ เพียงไธสง วุฒิอาสาฯ จ.บุรีรัมย์ ได้รับเกียรติบัตรแม่ดีเด่นแห่งชาติราชภัฏพระนคร ประจำปี ๒๕๖๗ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๒ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เมื่อวันที่ ๙ ส.ค. ๒๕๖๗

ช่องทางการติดต่อ และประชาสัมพันธ์ธนาคารสมอง

ใบสมัคร google form

https://20yearsbrainbank.nesdc.go.th

ใบสมัครวุฒิอาสา ธนาคารสมอง

● ธนาคารสมอง มูลนิธิพัฒนาไท ●

วุฒิอาสาฯ ท่านใดต้องการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน องค์ความรู้ รวมทั้งข้อคิดเห็นต่าง ๆ สามารถส่งมาที่

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๙๖๒ ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐ หรือ

brainbank@nesdc.go.th ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๓๕๑๒, ๓๕๑๖, ๓๕๒๔ ๐-๒๒๘๒-๙๑๕๘, ๐-๒๒๘๑-๖๑๒๗

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ ๑๔/๒๕๒๑
ปณฝ.ทำเนียบรัฐบาล

เหตุขัดข้องที่นำจ่ายผู้รับไม่ได้

- ❑ ๑. จ่าหน้าไม่ชัดเจน
- ❑ ๒. ไม่มีเลขที่บ้านตามจ่าหน้า
- ❑ ๓. ไม่ยอมรับ
- ❑ ๔. ไม่มีผู้รับตามจ่าหน้า
- ❑ ๕. ไม่มารับภายในกำหนด
- ❑ ๖. เลิกกิจการ
- ❑ ๗. ย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่
- ❑ ๘. อื่นๆ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ธนาคารสมอง กองยุทธศาสตร์การพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๖๒๘-๒๘๔๙ โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๙๑๕๘, ๐-๒๒๘๑-๖๑๒๗ เว็บไซต์ https://brainbank.nesdc.go.th